

7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Офіційний вісник України. 2006. № 32.

Мельник Н. В.

кандидат юридичних наук, доцент
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького

ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТАХ

Розглядаючи права людини, що включені до чинних міжнародно-правових угод, є результатом тривалого історичного розвитку суспільно-політичного мислення, поступового формування стандартів, що стали нормою життя сучасного демократичного суспільства. Пошуки універсальної моделі взаємовідносин особистості та влади тривали тисячі років, ідеї демократії, прав людини та принципу громадянства були створені у V–VI ст. ст. до н. е. у стародавніх грецьких полісах.

Тогочасні мислителі (Платон, Протагор, Сократ, Аристотель, Перикл) уперше помітили тісний взаємозв'язок прав людини і законності в суспільстві та визначили напрямки і форми розвитку державності на шляху до свободи і гуманізму. Хоча концепція прав людини часто сприймається як відображення якихось бажаних ідеалів або взагалі як утопічна за своєю природою, її суть полягає в тому, що права людини створюють необхідний мінімум для забезпечення «людського» існування людини [1, с. 10–11].

Сьогодні права людини найчастіше вважаються правами, притаманними кожній людині як особистості [2].

Вітчизняні вчені Наливайко Л. Р. та Степаненко К. В. у своїй науковій праці зазначали, що, розглядаючи та аналізуючи *Декларацію незалежності США 1776 року та французьку Декларацію прав людини і громадянина*

1789 року, незважаючи на свій національний характер, вони вже містять своєрідний каталог універсальних прав людини та обов'язок держав щодо їх забезпечення. Ці права поступово почали набувати якості міжнародних універсальних стандартів, встановлених багатосторонніми договорами, метою яких є забезпечення міжнародно-правового захисту прав людини в цілому, окремих видів прав людини або прав окремих категорій осіб [3, с. 24].

Подальше міжнародно-правове закріплення та чітке визначення комплексу цих прав відбулося у *Загальній декларації прав людини* як джерела універсальних міжнародних стандартів прав людини та одного з найважливіших комплексних міжнародних актів із захисту прав людини і громадянина, який був прийнятий *Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року* та після прийняття низки міжнародних правових актів, які торкаються різних аспектів правозахисної діяльності (про громадянські, політичні, культурні права; заборону геноциду; апартеїду; расової дискримінації тощо) [4].

Декларація визначила широкий перелік громадянських, політичних, соціально-економічних і культурних прав, які включають: право на життя, свободу та особисту недоторканість (ст. 3); свобода від катувань або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (ст. 5); право на рівний захист від будь-якої дискримінації (ст. 7); право на ефективне відновлення прав компетентними національними судами у разі порушення основних прав людини, гарантованих їй конституцією чи законом (ст. 8); свобода від довільного арешту, затримання чи вигнання (ст. 9); право на справедливий судовий розгляд (ст. 10); право на вільне пересування і вибір місця проживання в будь-якій державі (ст. 13); право притулку від переслідувань в інших країнах і користуватися цим притулком (ст. 14); право на свободу думки, совісті та релігії (ст. 18); право на

соціальне забезпечення (ст. 22); право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі та сприятливі умови праці і на захист від безробіття (ст. 23); право на освіту з метою всебічного розвитку людської особистості та більшої поваги до прав людини та основних свобод (ст. 26); право на соціальний і міжнародний порядок, в якому права і свободи, згадані в цій Декларації, можуть бути повною мірою реалізовані (ст. 28) [5].

На теперішній час Загальна декларація прав людини є актом самозбереження людства, реакцією на фашизм, тоталітаризм, диктатуру та подібні негативні явища, згубні для людини та людства і водночас – це якісно новий людський вимір, т. зв. нова міра людської гідності, новий рівень людської свідомості та буття, нижче якого людина не повинна опускатися, оскільки, з точки зору сучасної людини, може існувати інший світ – нелюдський [3, с. 48].

Одним із найбільш визнаних міжнародно-правових договорів з прав людини є *Міжнародний пакт про громадянські та політичні права* (далі – *МПГПП*) 1966 року, в якому: висвітлено статті, що описують зміст громадянських і політичних прав, а також статті, що стосуються міжнародного контролю за дотриманням цих прав. Формулювання статей про права людини не залишає сумнівів у їх імперативності. Це наслідок розуміння того, що повага громадянських і політичних прав пов'язана з гарантіями особистої свободи людини та рухом суспільства до ефективної демократії. Держави-учасниці зобов'язані забезпечити в повному обсязі повагу громадянських і політичних прав у межах своєї юрисдикції; *проголошено* широкий перелік основних прав і свобод, які кожна держава повинна надати всім особам на її території та під її юрисдикцією без різниці щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи інші обставини. Третя частина Пакту містить конкретний перелік громадянських і політичних прав, які повинні бути гарантовані

людині в кожній державі. Серед політичних прав Пакт проголошує право кожного громадянина брати участь без будь-якої дискримінації у веденні державних справ безпосередньо та через своїх вільно обраних представників, обирати та бути обраним на справжніх періодичних виборах, що проводяться на основі загального і рівного виборчого права при таємному голосуванні та забезпечують свободу волевиявлення виборців, які мають бути допущені до своєї країни на загальних умовах рівності на державній службі; *закріплено* певні основні права та свободи, які необхідно дотримуватися в будь-якій ситуації, навіть під час збройних конфліктів [7].

Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 року разом із Пактом про громадянські та політичні права): визначив такі права людини, як право на працю, право на страйк, право на охорону здоров'я, право на освіту, право на участь у культурному житті, а також права засуджених; *закріпив* лише стандарти, до досягнення яких повинна прагнути держава [8].

Проаналізувавши основні міжнародно-правові документи, слід зазначити, що широкий перелік основних прав і свобод людини та обов'язок держав щодо їх забезпечення зазначено в Декларації незалежності США 1776 р., французькій Декларації прав людини і громадянина 1789 р., Міжнародному пакті про громадянські та політичні права 1966 р., Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. і Загальній декларації прав людини.

Список використаних джерел:

1. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини: навч. посіб. Київ, 2018. 164 с.
2. Donnelly J. Universal Human Rights in Theory and Practice. Ithaca, New York: Cornell University Press, 2003. 290 p.

3. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
4. Шатарська Таміла Назівівна. Міжнародні механізми захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. URL: <https://www.shatarska.in.ua/2-mizhnarodni-mexanizmi-zaxistu-prav-lyudini-pravo-gromadyan-ukra%D1%97ni-na-zvernennya-do-konvencijnix-organiv-z-zaxistu-prav-lyudini/>
5. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#top
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Павліченко О. В.

доктор юридичних наук, кандидат ветеринарних наук, доцент
Державний біотехнологічний університет
e-mail: pavlichenkoelena777@gmail.com

**ВІДПОВІДНОСТЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
ВЕТЕРИНАРНОЇ СФЕРИ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ ПРАЦІ,
АНАЛІЗ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ**

Ветеринарна медицина відіграє важливу роль у забезпеченні здоров'я тварин, контролі за захворюваннями та забезпеченні безпеки продуктів харчування. Однак, ця галузь також включає ряд професійних ризиків, пов'язаних з роботою з тваринами, хімічними речовинами та інфекційними агентами. Для забезпечення безпеки та благополуччя фахівців ветеринарної медицини необхідно, щоб нормативно-правові акти відповідали міжнародним стандартам праці.

Дана робота є виявленням розбіжностей та прогалін між національними нормами та міжнародними стандартами, а також аналіз їх впливу на умови праці в ветеринарній галузі.

Нами було проведено аналіз нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ветеринарної сфери, з урахуванням їх відповідності міжнародним стандартам праці.